

A Fővárosi Ítéletábra a Dr. Zöld Katalin Ügyvédi Iroda (.....) és a Dr. Gál Ferenc Ügyvédi Iroda (....) által képviselt felperesnek a HGBV-Szabó Ügyvédi Iroda (....) által képviseltalperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. december 8-án kelt 3.G.42.721/2013/69. számú kiegészítő ítélettel kiegészített 2015. szeptember 29-én kelt 3.G.42.721/2013/65. számú ítélete ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forint + áfa összegű másodfokú perkoltséget, az államnak külön felhívásra 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított, a fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint az alperes konzorciumi tagként kivitelezője volt a főút elkerülő szakaszának. A felperes a homokbányájában található anyagot értékesíteni kívánta. Az alperessel folytatott tárgyalások több fordulásak voltak. Az első, 2009. szeptember 23-i keltezésű jegyzőkönyv 1. pontja rögzíti, hogy 950 forint/köbméter áron kíván a megrendelő (alperes) vásárolni az eladótól (felperes). A teljesítés a megrendelő által kijelölt gépkocsira rakva történik, továbbá a felek egy becsült mennyiséget is feljegyeztek (600.000 köbméter). A 2.2. pont rögzíti, hogy az árak az építkezés végéig rögzített árak, a mennyiség változása nem jogosít az árváltozásra. A kezdés időpontját a megrendelést követő egy hétben határozták meg, 10.000 köbméter/nap mennyiséget írtak elő. Rögzítették, hogy az ajánlattevő egy hónapon át tartja fenn ezen ajánlatát.

A 2009. szeptember 28-án megtartott újabb tárgyalásról felvett jegyzőkönyv 1. pontja szerint a felmérés közös geodéziai felmérés (bányában) alapján történik, a humuszosítást, rekultivációt, rakodást a megrendelő által kijelölt gépjárműre az egységár tartalmazza. Az egységár 700 forint/köbméterben került meghatározásra, becsült mennyiség nem lett rögzítve. A 2.2. pont szerint az árak az építkezés végéig rögzítettek, a mennyiségek változása nem jogosít árváltoztatásra és az elszámolás módja tételes felmérés. A 3.1. pont szerint a munkakezdés időpontja a megrendelést követő 1 hét, illetve a garantált teljesítmény 10.000 köbméter/nap. A 3.2. pont annyiban tartalmaz új rendelkezést, hogy utal az 1. számú mellékletben foglalt kötbérikötésre. A jegyzőkönyv szerint az ajánlatot 1 hónapon át tartja az ajánlattevő.

Ezt követően a felek még tovább tárgyaltak. Felperes részéről 2009. szeptember 30-án ..., alperes képviselőjének küldött e-mail levelében megbeszélésükre hivatkozva egy újabb ajánlatot tett a

közlekedés-építési homok eladási árára, amely a bányában a megrendelő által biztosított gépkocsira történő felrakás esetén 675 forint /köbméter + áfa. A napi kiszállítás mennyisége 10.000 köbméter, a számlázási mennyiséget közös heti rendszerességgel felmérés alapján a bányában állapítják meg.

Még ezen a napon ... projektvezető megrendelést küldött Ebben hivatkozva a 2009. szeptember 28-án kelt jegyzőkönyvben foglaltakra, valamint az azt kiegészítő szeptember 30-án kelt ajánlatra, megrendelte afőút ... elkerülő szakasz építéséhez szükséges töltésanyagot. A felek a szerződéses viszonyukat ezt meghaladóan írásban nem rögzítették, noha erre volt kezdeményezés. Ennek keretében az alperes szállítási keretszerződés-tervezeteket készített.

A felperes a megrendelés kézhezvételét követően azonnal megkezdte a bányában a munkálatokat. A terület lehumuszolása 2009. október 1-jén megkezdődött, az egyik lehívásra 2009. október 14. napján került sor. Ez a megrendelő tartalmazza a heti tervezett szállítási kapacitásokat, továbbá, hogy a bánya megközelíthetőségének, járhatóságának, az anyag rakodásához szükséges belső közlekedő utak biztosítása a felperes feladatát képezik.

2009. október 15-én került a megrendelés visszaigazolásra által. E szerint „hivatkozással a 2009. szeptember 30-i megrendelésükre és az azt megelőző levelezéseinkre és szóbeli megállapodásunkra, a megrendelésben foglaltakat elfogadjuk, tehát a ...felvett „szántó”, valamint „kivett agyaggödör” megnevezésű ingatlan területén található közlekedésépítési homokot a megrendelő tehergépjárműveire felrakva 675 forint/áfa/köbméter vételáron kívánjuk értékesíteni a részére.” A visszaigazolás tartalmazza továbbá, hogy a számlázási mennyiséget közös heti rendszerességgel végzett felmérés alapján a bánya területén a felek közösen állapítják meg. Számlázás és annak kiegyenlítése heti rendszerességgel a felmérés alapján történik. Napi kiszállítási mennyiség 10.000 köbméter. A szállítási ütemezésre a megrendelő 2009. október 14-én írt levelében foglaltakat, valamint a felek későbbi megállapodásai az irányadók.

Az alperes a szállításokat ezt követően már külön nem hívta le, hanem úgynevezett kooperációs jegyzőkönyvekben határozták meg a következő heti szállítás ütemét. A komolyabb problémák 2010. évben jelentkeztek. A 2010. február 9-én tartott kooperáció témája a 2010. évi évkezdés volt. Úgy nyilatkozott felperes képviselője, hogy az időjárástól függ, mikor tud elkezdni töltés építésre alkalmas anyagot szállítani, az előrejelzések szerint a 7. vagy a 8. hét elején lehet kezdeni. Tájékoztatta a megjelenteket, hogy az első vízálló réteg alatt töltésépítésre alkalmas anyag található. A 2010. február 16-án tartott kooperáción a kitermelést végzőKft. részéről megjelent....azonban úgy tájékoztatta a megjelenteket, hogy ugyan a mintavétel megtörtént, de a feltárás azt mutatta, hogy nincs közbenső agyag vízzáró réteg, ezért az anyag nem száraz. Folyamatos víztelenítés és közbenső depózás szükséges, mielőtt beépítésre alkalmas lesz az anyag. (Ezen a kooperáción felperes képviselőjében senki nem volt jelen.)

A 2010. március 9-én kelt kooperációs jegyzőkönyvben már azt rögzítették, hogy a kitermelést, a töltésépítést a ... Kft. csak 2010. március 16. napján tudja megkezdni, ugyanis a régészek ekkorra szabadítják fel a területet. itt arról is tájékoztatta a megjelenteket, hogy a szivattyúzást fel kellett függeszteni a belvíz helyzet miatt, ezt pénteken tudják újra indítani, de vállalta, hogy a szivattyúzás napi 24 órában fog megtörténni.

A március 16. napján felvett jegyzőkönyv a víztelenítés március 18-ára elkészülését, az előtermelés megkezdhetőségét tartalmazza.

A 2010. március 30. és 2010. április 20. napja közötti heti kooperációkról felvett jegyzőkönyvekben mindenhol feltüntetésre került, hogy lemaradás tapasztalható az építésben. A felek meghatározták,

hogyan az mikorra szüntethető meg, milyen mennyiség beépítésére van szükség, mi a szükséges mennyiség, mekkora a teherautó igény. A jegyzőkönyvek közül több tartalmazza, hogy a bedolgozott töltésanyag minősítése nehéz, a minősítési alsó határon mozog. A felek között az utolsó szállításra 2010. május 5. napján került sor. Az alperes összesen 230.663 köbméter homokot vásárolt, melynek vételárát megfizette felperes részére.

A felek 2010. június 7-én egymással tárgyaltak, de a szállítások folytatásáról nem tudtak megállapodni. Az alperes 2010. június 8-án e-mailben megerősítette azon szándékát, hogy a továbbiakban nem kíván a felperestől homokot szállítani. A felperes így a szerződéstől még az elkerülő út befejezése előtt formálisan is elállt.

A felperes 2011. december 21-én előterjesztett keresetében az alperest elsődlegesen a Ptk. 318.§ (1) bekezdése alapján szerződésszegésből eredő kártérítés jogcímén, másodlagosan a Ptk. 381.§ (1) bekezdése alapján az alperes szerződéstől való elállásából eredő kárának megtérítése címén 419.253.094 forint és ezen összeg után a keresetlevél benyújtásának napjától a kifizetés napjáig a Ptk. 301/A. §-a alapján járó késedelmi kamatainak megfizetésére kérte kötelezni. Előadta, hogy az alperessel kötött szerződés alapján az alperes 600.000 m³ homok töltésanyag elszállítására lett volna köteles, de csak 230.662 m³-t vitt el, majd 2010 májusában a szerződéstől egyoldalúan elállt, de csak később kifogásolta a homok minőségét, amely alaptalan volt. Tudomása szerint a projekt megvalósulása során az útszakaszba végül 1.000.000 m³ homok került beépítésre, így az alperes a 230.662 m³ feletti mennyiséget más bányából szerezte be. Az alperessel megkötött szerződésben napi 10.000 m³ elszállítását vállalta, és a 600.000 m³ homok biztosításához a teljes bányaterületen tereprendezési munkálatokat kellett végezni, a bánya teljes területe lehumuszosításra került. Az alperes a 230.662 m³ megvásárlása után a további szállításokat megszüntette, és szerződéses kötelezettségének nem kívánt eleget tenni. A bányaterület eredeti állapotba történő helyreállítása érdekében teljes körű tereprendezés szükséges. Az alperessel létrejött szerződés alapján lekötött homokmennyiséget harmadik személy részére nem értékesíthette. Az alperes szerződésszegő magatartásával összefüggésben keletkezett kárát a következőkben jelölte meg: 37.408.275 forint tartozása áll fenn az alvállalkozó Kft. felé; 40.094.925 forint fizetési kötelezettsége áll fenn a Múzeumok Igazgatósága felé a bányateleknek a régészeti lelőhelyre eső részén lévő 2 hektár nagyságú terület régészeti feltárásából eredően; 17.076.840 forint földvédelmi bírság fizetési kötelezettsége keletkezett a bányatelek kialakítása során a művelési ág alól való kivonásából eredően, amelynek megfizetésére a Körzeti Földhivatal részletfizetést engedélyezett; 217.048.054 forint az elmaradt haszon összege, amely az el nem vitt 369.337 m³ és a leszállított 230.663 m³ vételárának különbözete; 107.625.000 forint a bányaterület rekultivációjának várható költsége.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, vitatta annak jogalapját és összecszerűségét. Állítása szerint a peres felek között a homok szállítására irányuló jogviszony a 2009. szeptember 30-án kelt megrendelő levelében és a 2010. március 1-i keltezésű szállítási keretszerződés-tervezetben foglaltak szerint jött létre, 600.000 m³ homok elszállítására kötelezettséget nem vállalt. Nem valósított meg szerződésszegést azzal, hogy nem vásárolta meg a becsült teljes mennyiséget.

Az elsőfokú bíróság a 2013. február 1-jén kelt 27.G.42.265/2011/34. számú közbenső ítéletében megállapította, hogy a felperesnek kártérítés címén előterjesztett kereseti kérelme jogalapjában megalapozott, az alperes a peres felek közötti szerződés megszegésével a felperesnek kárt okozott. A tárgyalás a követelés összegére (mennyiségére) vonatkozóan csak a közbenső ítélet jogerőre emelkedése után folytatható.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla 2013. június 28-án kelt

16.Gf.40.156/2013/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. A felek másodfokú eljárásban felmerült perköltségét 20.000 + áfa - 20.000 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjban, valamint az alperesét további 48.000 forint fellebbezési illetékben állapította meg.

A végzés indokolása szerint a Fővárosi Ítéltábla tényként elfogadta a felperes azon állítását, miszerint az alperessel folytatott tárgyalások során elhangzott a projekthez szükséges homok becsült mennyiségeként a 600.000 köbméter, az alperes azonban nem tett olyan kötelezettségvállaló nyilatkozatot, amely a projekt megvalósításához szükséges teljes mennyiségű vagy 600.000 m³ homok felperestől való feltétlen megvásárlására vonatkozott volna. Erre a meggyőződésre elsősorban abból a tényből jutott, hogy amennyiben ilyen megállapodás létrejött volna, az minden valószínűség szerint szerepelt volna a felek által aláírt tárgyalási jegyzőkönyvekben, vagy a szállítások megkezdését megelőzően készült valamilyen okiratban. Ezzel szemben az elsőfokú eljárásban csatolt okiratok egyike sem tartalmaz ilyen megállapodást, és a hivatkozott tárgyalási jegyzőkönyvekben éppen az a megállapodás került rögzítésre, hogy a mennyiség változása nem jogosítja fel a felperest árváltoztatásra. A tanúk vallomásai alapján mindössze az állapítható meg teljes bizonyossággal, hogy a projekthez 600.000 köbméter szükséges homok mennyiségről volt tudomásuk. A felperesnek nem sikerült azt bizonyítani, hogy az alperes e mennyiség feltétlen megvásárlását vállalta, azonban kétségtelen tényként megállapíthatóan a felperes ilyen mennyiségű homok alperes által történő megvásárlásában reménykedett, ezért a saját üzleti céljának elérése érdekében, a saját üzleti kockázatára tett konkrét intézkedéseket a homok kitermelésére. Mivel a felperes nem tudta bizonyítani 600.000 köbméter homok megvásárlására vonatkozó szerződés létrejöttét, ezért az alperesnek ilyen tartalmú szerződés megszegésből eredően kártérítési kötelezettsége nem keletkezett, így a közbenső ítélet meghozatalának nem volt helye. Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság a másodlagos kereseti kérelmet nem vizsgálta az elsődleges kereseti kérelem tárgyában elfoglalt jogi álláspontja miatt, így e kereseti kérelem tárgyában az elsőfokú bíróságnak kell a bizonyítási eljárást lefolytatnia és a döntést meghozni.

A felperes a megismételt eljárásban az elsődleges és a másodlagos kereseti kérelmét is fenntartotta. Az elsődleges kereseti kérelem tekintetében, utalva az anyagi jogerő hiányára, változatlanul állította a ... elkerülő szakasz építéséhez szükséges, a bánya teljes bányakincsére vonatkozó, de minimum 600.000 m³ töltésanyag szállítására szerződés felek közötti létrejöttét egyebek mellett arra hivatkozással, hogy ezt támasztja alá a homok eredeti árához képest adott 30 % engedmény, valamint az a körülmény is, hogy az alperes a homokos töltésanyag alatt elhelyezkedő anyagra tényleges teljesítés nélkül átutalt 120.000.000 forintot. Vélekedése szerint a Fővárosi Ítéltábla álláspontjától eltérően a jogviszony létrejötte és tartalma rekonstruálható az okiratok és a tanúvallomások alapján. A szerződés létrejötte körében további bizonyítást indítványozott.

A másodlagos kereseti kérelme vonatkozásában arra hivatkozott, hogy a létrejött megállapodás alapján az alperesnek a megrendelt és a bányában rendelkezésre állt, kitermelhető homokmennyiséget el kellett volna szállítani, erre számára ismeretlen okból nem került sor. Ebből következően a keresetlevélben tételesen megjelölt kára keletkezett, ezen kárát az alperes a Ptk. 381. § (1) bekezdés alapján köteles megtéríteni, mivel a homok elszállításának megszakításával úgy állt el alperes a szerződéstől, hogy az okozott kárt egyáltalán nem térítette meg. Hangsúlyozta, hogy kölcsönös teljesítés hiányában a szerződés nem szűnt meg a felek között. A Ptk. Kommentár szerint is, a Ptk. 381. § (1) bekezdése védi a szállítót, mert ha a szerződéskötés után a megrendelő elállásaig a teljesítés érdekében költségei, kiadásai keletkeznek, bizonyos munkát már elvégzett, az nem marad ellenszolgáltatás nélkül, ezeket a költségeket kártérítés címén igényelheti.

Állította szállítási késedelme hiányát, így azt, hogy a késedelme okot adhatott volna alperesnek a szerződéstől Ptk. 300. §-a alapján történő elállásra. Ha azonban a késedelme megállapítható is lenne, úgy az alperes a Ptk. 316. § alapján a szerződésszegés következményeit akkor sem alkalmazhatja,

mivel a teljesítést tőle elfogadta, a homokot átvette, jogfenntartó nyilatkozatot nem tett. Utalt arra is, hogy az alperes az egész szerződésre úgy gyakorolta az elállási jogát, hogy a szolgáltatás osztható volt, és nem bizonyította, hogy a további teljesítés már az állítólagos szerződésszegésre tekintettel nem áll érdekében. Az érdekmúlás ugyanakkor nem is bizonyítható, mivel az alperesnek szüksége volt a homokra, csak azt másik bányából szerezte már be. Folyamatos késedelemben léte azért is kizárt, mivel a kooperációs jegyzőkönyvek is alátámasztják, hogy alperes volt az, aki nem bocsátotta időben a rendelkezésére a töltésanyagot szállító autókat, továbbá az A/5 és A/6. szám alatti dokumentumokat kivéve nem voltak konkrét lehívások egy adott mennyiségre és szállítási határidőre. Az alperes folyó heti ütemtervet csak 2009. október 14-én közölte vele. Az időjárás miatti késedelme pedig azért nem áll fenn, mivel azzal egy időben az alperesnél is késedelem állt fenn. A késedelmes teljesítés tehát a teljesítendő szolgáltatás rendeltetéséből adódóan teljesen kizárt, a rendelkezésre állt homokmennyiséget csak el kellett volna szállítani. Az alperes azért nem bocsátotta rendelkezésre az autókat, mert azok a tiszagyendai bányából kitermelt anyag szállításával voltak lekötve. Maga mindent megtett a teljesítés érdekében, de az alperes gazdasági érdeke is az volt, hogy a töltésanyagot egy bányából szállítsa el. Alperes minőségi kifogása is megalapozatlan, mivel az anyag minősége többszörösen bevizsgált, alperes számára is ismert volt, 230.663 m³-t el is szállított. Az anyag minőségét az utóbb alperesbe beolvadt ...Kft. vizsgálta be.

Az alperes változatlanul a kereset elutasítását kérte. Az elsődleges kereseti kérelem körében, osztva a Fővárosi Ítéltábla szerződés létre nem jötte körében elfoglalt álláspontját, elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a Ptk. 318. §-ára alapított jogcím tekintetében a kereseti kérelem jogalapja már nem vizsgálható.

Érdemben utalt arra, hogy a 2009. szeptember 28-i jegyzőkönyv, a szeptember 30-án kelt árajánlatot tartalmazó felperesi e-mail és a megrendelése, a 2009. október 15-én kelt megrendelést visszaigazoló felperesi levél nem tartalmaz átvételi kötelezettségvállalást 600.000 m³ anyagra, a felek nem állapodtak meg meghatározott vagy minimális mennyiségű töltésanyag megvásárlásában, ezért a létrejött jogviszony kizárólag keretszerződésként értékelhető. A felperessel közölt egyes megrendelések, lehívások értékelendők a Ptk. 379. §-a szerinti szállítási szerződésnek. Az a körülmény, hogy a felperes mennyi homokot kívánt kitermelni, nem alkalmas az ő (alperes) szerződési akaratának bizonyítására. Vitatta, hogy a bányában egyébként is rendelkezésre állt volna 600.000 m³ útépitésre alkalmas töltőanyag. Mivel nem vállalt meghatározott mennyiségű homokos töltésanyag átvételére kötelezettséget, ezért annak át nem vétele sem minősülhet szerződésszegésnek.

A másodlagos kereseti kérelem körében hangsúlyozta, hogy átvételi kötelezettség hiányában értelmezhetetlen a felek közötti szerződéstől, ráadásul keretszerződéstől elállás, így az általános megrendelői elállás miatt kártérítésre alapított kereseti kérelem is megalapozatlan. Állította, hogy a kizárólagosságra nézve sem jött létre a felperessel megállapodás.

Arra az esetre, ha mégis megállapítható lenne meghatározott mennyiségű homok átvételére történt kötelezettségvállalása, a felperes kooperációs jegyzőkönyvekből kitűnő többször visszatérő hibás és folyamatos késedelmes teljesítésére hivatkozott. A felperes kitermelési sebességét rendszeresen kifogásolta, a felperes mindig az általa következő időszakra kitermelni vállalt mennyiséghez szükséges tehergépjárművek számát határozta meg, majd ehhez képest termelt ki kevesebbet a következő kooperációig. A több alkalommal tűzött póthatáridők eredménytelenül teltek el. A felperes megalapozatlanul hivatkozik a homok rendelkezésre állására, mivel a teljesítés a teherautóra felrakással történt, ehhez azonban a megfelelő mennyiségű és minőségű anyagot előbb ki kellett termelni. A ... Kft. által készített építési napló is igazolja, hogy a kitermelt homok elégtelen minősége, mennyisége, a hónapokon keresztül húzódó késedelem miatt nem tudta a homokot elszállítani. A bánya megközelíthetőségének és járhatóságának biztosítása a felperes feladata volt, a kooperációs jegyzőkönyvek a szállításra alkalmatlan járművekre nézve bejegyzést

nem tartalmaznak. A felperes kése delme tehát kizárólag a felperes érdekkörében felmerült okokra vezethetők vissza.

A folyamatos kése dellem okán nem volt megvalósítható a projekt vállalt határidőbeni teljesítése, a bányauzemeltetőtől a bánya bezárásáról 2010. június 8-án kapott értesítést követően a keretszerződés céljának megvalósíthatósága kizárttá vált, annak fenntartásához fűződő érdeke megszűnt. Bár a szerződés keretjelle gére figyelemmel nem volt szükséges, de érdekmúlását, elállását a felperessel közölte. Mivel az elállás oka a felperes szerződés szegése volt, ezért tévesen hivatkozott a felperes a Ptk. 381. § (1) bekezdésében írt általános megrendelői elállási jog gyakorlására, elállására a Ptk. 300. § (2) bekezdése alapján került sor.

A felperes a jogviszony további fenn nem tartására, a jogviszony megszüntetésére vonatkozó nyilatkozatát tudomásul vette, azt visszaigazolta, ezért a szerződés a felek között való jában közös megegyezéssel szűnt meg. Ha nyilatkozata mégis elállásként lenne értelmezhető, akkor a felperesi szolgáltatás osztható voltára tekintettel a Ptk. 317. § (1) bekezdése értelmében elállása kizárólag a jövőben esedékes szolgáltatásokra vonatkoz tatható. Utalt e körben a GK.16. számú állásfoglalás a) pontjában írtakra.

Állította, hogy a szerződés megszűnését eredményezte továbbá az a körülmény is, hogy a leszállított anyag tekintetében a felek elszámoltak, felperes a jogviszony folytatására nézve jogfenntartást vagy egyéb nyilatkozatot nem tett, egyezséggel a jogviszonyt így lezárták.

A szerződés a Ptk. 312. § alapján is megszűnt, miután a felperesi alvállalkozó ... Kft. közölte a bányaművelés beszüntetését, a szivattyúzás leállítást, a bánya bezárását. Ezzel a keretszerződése teljesítése lehetetlenné vált.

A kártérítési követelést össze gyszerűségében is vitatta. 378.000.000 forint kötbérre vonatkozóan beszámítási kifogást terjesztett elő.

Egyebek mellett ... 2014. november 25-én kelt nyilatkozatát csatolta, mely szerint a tárgyalásokkor az együttműködés keretfeltételeiről állapodtak meg.

Az elsőfokú bíróság személyesen meghallgatta az alperes törvényes képviselőjét, ..., tanúként a felek között tárgyaláson részt vett ..., az alperes korábbi gazdasági projektvezetőjét ..., a felperes képviselőjében eljáró ..., a ... Kft. ügyvezetőjét, ..., az építkezés helyén munkát végző ..., az alperes építési folyamatokért felelős művezetőjét ..., a fuvarozást végzett Kft. tulajdonosát ..., a felperes korábbi jogi képviselőjét ellátó ... ügyvédet.

.... úgy nyilatkozott, az biztos, hogy fix mennyiségre nem szerződtek a felperessel. A teljesítés döcögős volt, nem érkezett hozzájuk elég anyag beszállításra. 2010. tavasza, illetve késő tavasza az az idő, amikor máshonnan is kezdtek szállítani. Eredetileg a projekt véghatárideje 2010. augusztusa volt, végül ez módosításra került az év végére. Az lett volna az érdekük, hogy minél több anyagot hozzanak el a felperestől, ez a bánya közelebb is van, mint az, ahonnan később voltak kénytelenek anyagot beszállítani, illetve a felperesnél benne volt az árban a kitermelés is, míg a másik bányában ezt nekik kellett alvállalkozókkal elvégeztetni és ez plusz költségeket jelentett. Szinte korlátlan mennyiségű teherautó áll rendelkezésükre.

... előadta, hogy megegyezett a ..., illetve a bánya, hogy az összes homok onnan fog jönni. Azt nem tudta, hogy mondták-e, hogy mennyi az a homok, ami nekik szükséges.

... elmondta, hogy a problémájuk a felperessel az volt, hogy a megfelelő mennyiségű és minőségű homokot a vállalt időben nem tudta a rendelkezésükre bocsátani. A lehívásba csak a bánya által vállalt mennyiség került, de volt még amikor az általa vállalt mennyiséget sem tudta biztosítani. Volt, hogy nem megfelelő minőségű anyag érkezett hozzájuk még akkor is, amikor már volt emberük aki ellenőrizte a rakodást.

... úgy nyilatkozott, többször előfordult, hogy nem megfelelő autót küldött az alperes, ugyanis nyerges vontató esős időben ilyen bányában nem tud mozogni. A jegyzőkönyvben szereplő mennyiségeket, amelyeket a kooperációkon vettek fel, mindig át tudták volna adni az alperesnek, amennyiben megfelelő mennyiségű és minőségű szállítóeszközt kiállít. Az építési naplót aláírta.

... előadta, hogy a ... Kft. igen komoly és új gépparkkal rendelkezett. Az alperes a deponált homokot rossz körülmények között tárolta. Volt összefüggés az ár és az elszállítani vállalt mennyiség között.

... úgy nyilatkozott, hogy márciusban már volt a bányában beépíthető anyag, de májustól tudtak volna napi 10-12 ezer köbméternyi megfelelő anyagot kitermelni.

... előadta, hogy a bányából érkezett homokot képtelenség volt beépíteni, előtte deponálni kellett. Annyira vizes volt, hogy a teherautók is alig tudtak rajta közlekedni. Azt tapasztalta, hogy az építkezésen mindig állt kellő mennyiségű homok rendelkezésre, a bánya belső útjai nem voltak rendesen karbantartva. Nem tudott arról, hogy a felperes kért volna plusz kocsit a a homok szállításához, vagy kérte volna, hogy ne nyergesvontatót küldjenek. Egyébként lehetett volna kellő mennyiségű négytengelyes teherautót küldeni.

... előadta, hogy a felperesi bányából érkezett homokot nem lehetett beépíteni, az túlságosan vizes volt, nagy volt az agyagtartalma. Deponálni kellett, egy része volt beépíthető, illetőleg beépítették a földutakba is. A bányában kaotikus állapotok voltak, több helyről is folyt egyszerre a kitermelés, volt hely, ahonnan azért nem lehetett kitermelni, mert azt a régészet nem engedte, volt, ahol a víz miatt nem folyhatott. A rakodóhely nehezen volt megközelíthető, az útjavító gépek sem megfelelő mennyiségben álltak a felperesi bányában rendelkezésre. Volt négytengelyes teherautóval szállítás. Homokmennyiségi problémára nem emlékezett. Nem tudott olyan problémáról, hogy ne megfelelő teherautót küldtek volna. Az érkezett homokkal az volt a probléma, hogy nem lehetett tömöríteni. Egy jó minőségű homokból egy-két nap alatt kifolyik a víz, de itt még a végén sem volt száraz a homok, pedig már túl voltak egy nyáron.

... előadta, nem kerülhetett sor olyanra, hogy nincs megfelelő kapacitásuk, csak négytengelyes teherautóból 135 darabbal rendelkeztek, míg ez a munka csak 30-40 darab ilyen teherautót kötött le. Esős napokon egyik típusú teherautó sem tud a bányába lemenni, ez normálisnak tekinthető.

... előadta, azt tudta, hogy a felek között késedelem kapcsán volt vita és elmergesedett a viszony.

Az elsőfokú bíróság 2015. december 8-án kelt 69. számú kiegészítő ítéletével kiegészített 2015. szeptember 29-én kelt 3.G.42.721/2013/65. számú ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest az alperesnek 5.000.000 forint + áfa összegű perköltség, az államnak 1.500.000 forint feljegyzett illeték megfizetésére. Az ítélet indokolásában a Ptk. 318.§ (1), 379.§ (1) a 381.§ (1), a 300.§ (1) és (2) bekezdése idézését követően vizsgálandónak tartotta, hogy a szerződés a felek között rögzített-e konkrét vagy minimális mennyiséget, a szerződés alapján alperes köteles volt-e az összes, az elkerülő út építéséhez szükséges útépítési homokot a felperestől megvásárolni. A tárgyalásokon a felperes képviselőjében részt vettés ...tanúk vallomását, miszerint minimum 600.000 köbméter szállításában állapodtak meg, ... nem tudta megerősíteni, azt pedig kifejezetten tagadta, hogy a teljes szükséges mennyiség felperestől történő vásárlására kötelezettséget vállalt volna. Kiemelte, hogy amiben megállapodnak, azt írásban rögzítették is. sem tudott a 600.000 köbméter megállapodásról beszámolni. A többi meghallgatott tanúnak és felperesi törvényes képviselőnek csak közvetett információi voltak. ... és ... ugyan arról számolt be, hogy a felperes

egyes nyilatkozataiból arra lehetett következtetni, hogy a 600.000 köbméterre a megállapodás létrejött, de a szerződést megelőző tárgyalásokon ők sem voltak jelen. ... és sem tudott beszámolni arról, hogy ... a mű építéséhez szükséges mennyiség felperestől megvásárlására szerződéses kötelezettséget vállalt volna. ... is kijelentette, hogy az alperes részéről, amennyiben nincsenek minőségi és időbeni problémák, a legésszerűbb a felperestől történő vásárlás lett volna.

Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a 2009. szeptember 23-i keltezésű tárgyalási jegyzőkönyvhöz képest, melyben kézzel beírva a 600.000 köbméter ugyan megjelenik, de csak mint becsült mennyiség, a szeptember 28-i jegyzőkönyv mennyiségre utaló adatot, bejegyzést már nem tartalmaz. A szeptember 30-án ... által küldött e-mailben nem szerepel még becsült mennyiség sem. A ... által ezen a napon ... részére küldött megrendelő pedig csak a 2009. szeptember 28-án kelt tárgyalási jegyzőkönyvre és a 2009. szeptember 30-án kelt árajánlatra utal. A 2009. október 15. napján kelt megrendelés visszaigazolásban szintén nincs utalás minimális, de még becsült mennyiségre sem. Az alá nem írt szállítási keretszerződés tervezetek is csak becsült mennyiséget tartalmaznak 600.000, illetve 200.000 köbméter mennyiségben.

A felek között az nem volt vitatott, hogy az esetenként szállítandó mennyiség a szerződés megkötésekor nem került meghatározásra, az ütemezésre a lehívások, azaz a későbbi megállapodások az irányadók. Arra az álláspontra helyezkedett, ha az ár kifejezetten a vásárlandó mennyiségre tekintettel került volna meghatározásra, és erre az alperes kifejezetten kötelezettséget is vállalt volna, annak az írásos dokumentumokban is szerepelnie kellene és nem csak mint becsült mennyiségnek.

Rögzítette, hogy az alperes által a tárgyalások során megismert és a perben rendelkezésre álló kutatási jelentés műre való anyagként csak 395,6 em^3 -t, míg nem műre való tartalékként 1.079,4 em^3 -t határoz meg. Ez önmagában ugyan nem jelenti, hogy a hasznosítható és az alperes által felhasználható anyag mennyisége csak 395,6 em^3 lenne, hiszen keveréssel és egyéb módszerek alkalmazásával (pl: szárítás) ennél jóval nagyobb mennyiség hasznosítható, de valószínűtlenné teszi, hogy alperes ilyen körülmények között is kötelezettséget vállalna legalább 600.000 köbméter homok megvásárlására.

Annak, hogy a felperes milyen mennyiséget tervezett kitermelni és ennek érdekében milyen gépparkot mozgósított, a szerződés tartalmának vizsgálata során nincs relevanciája. Mindezek alapján a Fővárosi Ítéletátlával egyező megállapításra jutott a tekintetben, hogy a felperesnek nem sikerült bizonyítania, hogy az alperes 600.000 köbméter homok feltétlen megvásárlását vállalta, ezért az alperesnek ilyen tartalmú szerződés megszegéséből eredően kártérítési kötelezettsége nem keletkezett.

Rámutatott, a felek között létrejött szerződés a szállítandó mennyiséget, mint lényeges tartalmi elemet nem tartalmazza, így a felek közt egy keretszerződés jött létre, mely értelmében az alperes a szerződésben rögzített feltételek szerint felperestől vásárolhatott. A keretszerződés még azt is meghatározza, hogy mi az a maximális mennyiség, aminek napi szállítását a felperes vállalja. A konkrét szerződések így a felek között a keretszerződés alapján a lehívások, illetve a kooperációk alkalmával kerültek megkötésre. Jelen esetben az alperes abba a részére igen előnyös helyzetbe került, hogy vásárlási kötelezettsége nem, de lehetősége volt. A szállítások megszüntetésével ugyan a felek között nem szűnt meg a szerződés, de az alperest vásárlási kötelezettség nem terhelte. A felek a keretszerződést az építkezés végéig kívánták fenntartani. Tekintettel arra, hogy a felek nem állapodtak meg konkrét, vagy minimális mennyiségben, így a szállítások elmaradása, illetve később a szerződéstől történő alperesi elállás miatt nincs olyan kára a felperesnek, ami miatt kártérítést követelhetne.

Mindezek ellenére vizsgálta, hogy az alperes elállása megfelelt-e a Ptk. 300.§-ában foglaltaknak. ... és ..., vallomása alapján bizonyítottanak találta, hogy a bánya, illetve az ott alkalmazott eszközök alkalmasak voltak a napi 10.000 köbméter homok kitermelésére. A kutatási jelentés is tartalmazza azonban, hogy a nem műre való tartalékba helyezett homok, mely a bányakincs jelentős része,

viszonylagosan vegyes összetételű és várhatóan víz alatt helyezkedik el. A bánya adottságából fakadó problémát fokozta, hogy 2009. év vége, 2010. év eleje rendkívül csapadékos volt. A homok magas víztartalmáról beszélt vallomásában, ..., ..., A magas víztartalom szárítással, deponálással kezelhető, illetve egy-egy olyan eset, hogy nem megfelelő víztartalmú homok kerül kiszállításra, nem ad okot a teljes keretszerződéstől történő elállásra. Alperes nem csatolt olyan iratokat, amelyek konkrétan megjelölnék, hogy pontosan mely szállítmányoknak milyen víztartalma volt, illetve nem indítványozta szakértő e körben történő kirendelését. Így csak azt találta bizonyítottnak, hogy 2009 legvégétől a homok víztartalma problémák forrása volt. A homok magas víztartalmát támasztják alá a 2009. november 3. napján, illetve 17. napján kelt jegyzőkönyvek, ez utóbbiban a felperes legkésőbb a 2010. február 22. napjával kezdődő hét elejére ígérte a töltésépítésre alkalmas homok biztosítását. A bányában a kitermelést is végző ...Kft. képviselője ugyanakkor arról tájékoztatta a partnereket, hogy nincs közbenső agyag-vízzáró réteg, ezért az anyag nem száraz, folyamatos víztelenítés és közbenső depózás szükséges mielőtt beépítésre alkalmas anyag lesz. A 2010. március 9. napján felvett jegyzőkönyvből megállapíthatóan a töltésépítést, a Kft. nem tudta megkezdeni, mert a bánya egyes területeit csak március 16-án szabadítja fel a régészet, a 2010. március 16. napi jegyzőkönyv szerint ... az előtermelés megkezdhetőségét március 18. napjára ígérte.

A 2010. március 30., április 6., április 13., április 20. napi jegyzőkönyvekből megállapíthatóan a lemaradás behozására mindig újabb határidő került kitűzésre, de a lemaradás mértéke ennek ellenére egyre nőtt. A ... Kft. által vezetett építési napló tanúsága szerint a napi 10.000 köbméteres teljesítményt gyakorlatilag soha nem érte el a bánya. Minderre tekintettel bizonyítottnak találta, hogy az alperes által a keretszerződés alapján megrendelt mennyiségek nem kerültek teljes mértékben leszállításra. Azon felperesi előadás, hogy nem állt volna rendelkezésre elég teherautó, illetve nem megfelelő tehergépjárművek jelentek volna meg a bányánál, nem volt elfogadható. A tanúk közül ezen előadást csakerősítette meg, ezzel ellentétes vallomást tett ..., ..., továbbá ez a probléma egyetlen kooperációs jegyzőkönyvben sem jelenik meg. Életszerűtlen, hogy egy ilyen problémának ne legyen írásos nyoma.

Arra a következtetésre jutott, hogy az alperes még akkor is jogosult lett volna a szerződéstől elállni, ha a felek között a szerződés konkrét mennyiségre jött volna létre, vagy az alperes magatartása a felperest alapos okkal arra indította volna, hogy a minimum 600.000 köbméter kitermeléséhez szükséges munkálatokat elvégezze. Mivel a kereset megalapozatlannak bizonyult, a beszámítási kifogást már nem vizsgálta.

A kiegészített ítélettel szemben a felperes fellebbezett. Az ítélet megváltoztatását, az alperes kötelezését kérte kártérítés címén 419.253.094 forint és járulékai megfizetésére, elsődlegesen a Ptk. 318. §-a, másodsorban a Ptk. 381. § (1) bekezdése alapján. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást nagy részben tévesen állapította meg, mivel a peradatok alapján minden kétséget kizáróan a peres felek között minimum 600.000 köbméter töltésanyag szállítására jött létre szerződés, alperes kötelezettséget vállalt ezen mennyiségű töltésanyag elszállítására. Ezt még az alperes ügyvezetőjének tanácsadója, nyilatkozata is alátámasztotta. A szerződés létrejötte vonatkozásában a korábbi nyilatkozatait (különösen a 2012. szeptember 6., 2013. december 17., 2015. július 3., 2014. április 11. napján kelt előkészítő iratban) változatlanul fenntartva, hangsúlyozta, hogy a homok eredeti árához képest arra tekintettel engedett 30%-ot köbméterenként, hogy alperessel megállapodott, az egész elkerülő útszakaszhoz csak ebből a bányából viszi el az útépítési anyagot. Megállapodás hiányában az előkészítő munkálatokat, egyebek mellett 14 hektár lehumuszolása, deponálása, ehhez szükséges géppark felvonulása, nem végzi el. A 2009. szeptemberében megkötött szóbeli szerződés is szerződés, a 2009. szeptember 23-i jegyzőkönyv a 600.000 köbméter becsült mennyiséget tartalmazza. A valószínűsített mennyiség a minimum mennyiségnek felel meg. Az elsőfokú bíróság, ... és ...egybehangzó, a szerződés tartalmáról,

létrejöttéről közvetlen tudomással bíró tanúk vallomásaival szemben ... „homályos” emlékképeit fogadta el valósnak annak ellenére, hogy a 600.000 köbméter mennyiség felek közötti elhangzását ... sem cáfolta. Az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget alperesi ügyvezető, ... nyilatkozatának, miszerint alperes gazdasági érdeke az lett volna, ha az összes anyagot felperestől szállítja el. Tévesen tartotta szükségesnek a szerződés létrejöttéhez a mennyiségre vonatkozó - 600.000 köbméter - kötelező tartalmi elem újbóli, többszöri megismétlését, azok hiányából téves következtetést vont le. Azért került csökkentésre az ár, mivel a felek már a tárgyalások elején jegyzőkönyvben rögzítették, hogy minimum 600.000 köbméter anyagot visznek el, ennek megismétlésére a továbbiakban már nem volt szükség. A szerződéses viszonyt meghatározó okiratok egyikében sem került más mennyiség meghatározásra. Utalt arra is, hogy az elsőfokú bíróság félreértette azt, hogy a műre való és nem műre való kifejezéseknek valami köze is lenne a szerződés teljesítéséhez. Ezek a kategóriák azt mondják ki, hogy az anyag könnyebben vagy nehezebben kitermelhető. A bányában volt elég homok, saját dolga, hogy mennyiért tudja a szükséges anyagmennyiséget kitermelni, úgy hogy az még neki megérje. Az előkészítő munkák volumene mutatja, hogy az egész bányakincs kitermelésére szerződött.

Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a lényeges tartalmi elem hiánya miatt, feltehetően ráutaló magatartással, keretszerződés jött létre, mely egyébiránt hátrányos a számára. A Ptk. 198.§ (1) bekezdése alapján a felek között írásban létrejött dokumentumok szerint már keletkezett az alperesnek is kötelezettsége az anyagmennyiség elszállítására, hiszen az elsőfokú bíróság által is megállapítottan az alperes szerződéses szándéka is arra irányult a jogviszony létrejöttékor, hogy minimum 600.000 köbméter töltésanyagot elszállíttasson. Amennyiben a keretszerződés jött volna létre, úgy abban az esetben napi maximális mennyiség meghatározására nem került volna sor. Vélekedése szerint keretszerződés a felek között semmilyen módon nem jött létre. A megváltozott alperesi magatartás és érdek nem szolgáltatathat alapot arra, hogy visszamenőleg keretszerződésnek értékeljék a jogviszonyt. Az elsőfokú bíróság tehát mindazok ellenére állapította meg szerződés létre nem jöttét 600.000 köbméter anyagmennyiség elszállítására, hogy álláspontja szerint a jogviszony tartalma a felperes által megjelölt okiratokból állapítható meg, az alperes nem általában, hanem egy konkrét munkája elvégzéséhez kívánt anyagot szállítani, a bányában az anyag rendelkezésre állt. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a 2010. év januári tárgyalási jegyzőkönyvet, mely szerint alperes kötelezettséget vállalt 120.000 köbméter úgynevezett nagyszemcséjű anyag elvitelére, annak teljes vételárát, 120.000.000 forintot kifizettetett. Ezen új szerződést csak úgy lehetett volna teljesíteni, ha a felette lévő több hektár területen található, eredetileg átvenni vállalt építési homokot alperes elviszi, hiszen csak így férhetett hozzá a már kifizetett anyaghoz. Az elsőfokú bíróság mellőzte figyelembe venni azt a tényt is, hogy alperes megbízójánál, a ...Zrt.-nél a kivitelezés megkezdésének pillanatában csakis a felperesi bánya volt megjelölve, mint olyan építési anyag szállító, aki képes 600.000 köbméter szállítására. Az elállás vonatkozásában, fenntartva a 2014. május 23-i és 2015. július 3-i előkészítő iratban foglaltakat, ugyancsak az elsőfokú bíróság téves jogkövetkeztetését állította. Utalt arra, hogy még ha elfogadható is lenne, hogy a felek között napi 10.000 köbméter anyagmennyiségre jött létre a keretszerződés, egy meghatározott projektre, aminek végleges anyagigénye több mint egymillió köbméter, akkor nyilvánvaló, hogy alperes érdeke az lett volna, hogy egy olyan szerződést kössön, amelyben ennek a mennyiségnek a nagy részét bebiztosítja. Kiemelte, hogy részéről a késedelmes teljesítés kizárt, a teljesítendő szolgáltatás rendeltetéséből adódóan. A homokmennyiség folyamatosan rendelkezésre állt, azt csak el kellett volna szállítani. Az elvitelhez szükséges tárgyi és személyi feltételek biztosításra kerültek. A bányából való elszállítás csak akkor késlekedett, amikor az egyébként is 2009 novemberétől 2010. április közepéig tartó rendkívüli csapadékos idő magát a szállítást és az egész elkerülő útszakasz megépítését késleltette. Amikor alperes sem tudott semmilyen tevékenységet végezni a rendkívüli időjárási körülmények miatt, akkor a bányából sem történt szállítás, alperes sem véletlenül kérte a megbízójától a kivitelezés végső határidejének fél

évvel való meghosszabbítását. A szárazabb időjárás újra lehetővé tette alperesnek a kivitelezést, de egyidejűleg lehetővé tette volna a szállítást is tőle. Alperes 2010. márciusától teljes kapacitással a tiszagyendai bányából szállította az anyagot, a felperesi bányából történő elszállítás szinte teljesen leállt. Az alperes továbbá az esetleges csapadékos időjárás alkalmával sem olyan szállító eszközöket küldött (négytengelyes) amelyek fennakadás nélkül kijöttek volna a bányából. Ezt a tényt is megerősítette vallomásában. Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe azt a tényt, hogy a Ptk. 381.§ alapján alperesnek kellett volna hitelt érdemlően bizonyítani, hogy a kivitelezés elhúzódásáért kizárólag felperes a felelős. Állította, hogy nem volt késedelemben magának felróható okból, az alperes az elállás folytán felmerült kárát megtéríteni tartozik.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte lényegében helyes indokai alapján, valamint a felperes másodfokú perköltségben marasztalását. Az elsőfokú eljárásban előadottakat fenntartva és részben megismételve egyebek mellett kiemelte, hogy a felek közötti dokumentumváltásban konkrét mennyiség meghatározott időpontban történő szállítására vonatkozó megrendelés, átvételi kötelezettségvállalás nem található, a létrejött jogviszony kizárólag keretszerződésként értékelhető. Nem állapodtak meg határozott vagy minimális mennyiségű homokos töltésanyag általa történő megvásárlásában. A felperes fellebbezésében tévesen és félreértelmezhető módon értelmeztenyilatkozatát és ... vallomását, és tévesen rögzíti azt is, hogy a perbeli mennyiségre vonatkozó szerződés létrejöttét támasztja alá a 30%-os árengedmény nyújtása. Az elsőfokú bíróság az ítélet 14. oldalán részletes indokát adta ezen felperesi állítás el nem fogadhatóságának. A Fővárosi Ítéltábla végzésének a szerződés létre nem jöttére vonatkozó indokolását idézve hangsúlyozta, az elsőfokú bíróság az Ítéltáblával egyezően mutatott rá, hogy a 2009. szeptember 23-i és 28-i tárgyalási jegyzőkönyvek is rögzítették, hogy a mennyiségek változása nem jogosít árváltozásra. Ezen 2.2. pont a fix vagy minimális mennyiség átvételére vonatkozó kötelezettségvállalást egyértelműen és minden kétséget kizáróan cáfolja. Az elsőfokú bíróság továbbá indokát adta annak is, hogytanúk vallomása, különösen a csatolt, a jogviszony tartalmát meghatározó okiratokkal szemben, miért nem bizonyítják kétséget kizáróan a konkrét mennyiségre történt kötelezettség vállalását. Az elsőfokú bíróság helyesen ítélte meg azt is, hogy felperes bármely és minden tevékenysége a felperes üzleti kockázata volt konkrét vagy minimális mennyiség megvásárlására történt konkrét megállapodás hiányában. Változatlan állítása szerint nem bizonyított, hogy a felperesi bányában egyáltalán rendelkezésre állt volna 600.000 m³ útépitésre alkalmas töltésanyag. A 2009. évben készült műszaki üzemi terv még a 2006. évi kutatási jelentésnél is kevesebb anyagot tartalmaz. A felek közti jogviszonyban csak lehetősége és nem kötelessége volt töltésanyagot vásárolni, ilyen természetű jogviszony a gazdasági életben általánosan elfogadott. Az elsőfokú bíróság a keretszerződés tartalmát, az azokat alátámasztó bizonyítékokat kellő részletességgel és alapossággal kifejtette, helytállóan állapította meg, hogy a Ptk. 318.§ (1) bekezdésére alapított kereseti kérelem megalapozatlan. A határozott mennyiség átvételére vonatkozó kötelezettség hiányában értelmezhetetlen az elállás a felek között létrejött szerződéstől, így a felperes Ptk. 381.§ (1) bekezdésére alapított kereseti kérelme is megalapozatlan. A felperes nem igazolta, hogy a felek kizárólagosságban állapodtak volna meg. Az elsőfokú bíróság a felvett jegyzőkönyvek megállapításaiból helyesen értékelte, hogy az anyag víztartalma problémák forrása volt, mely a felperesi hibás teljesítést támasztja alá, továbbá a régészet is akadályozta a töltésépítést. Amennyiben a felperes a teljes bánya kitermelése érdekében minden szükséges intézkedést megtett volna, úgy a régészeti vizsgálat 2010. március 9. napjára már rég lezárult volna. A 120.000 m³ úgynevezett nagyszemcséjű anyag elvitelére vonatkozó szerződés tekintetében állította, hogy egyrészt a szerződés felbontásra került, másrészt semmi sem igazolja, még ha a nagyszemcséjű anyag a keretszerződés tárgyát képező anyag alatt is van, a felső anyagot teljes egészében neki kellett elszállítania. Ugyancsak irreleváns, hogy a szerződés megkötésének pillanatában ki volt a Zrt. felé lejelentett építési anyag szállító, de a felperes egyébként sem

igazolta, hogy a megjelölt három gazdasági társaság közül 2009. évben miért kizárólag a felperes volt képes nagyobb mennyiség szállítására. Az anyag át nem vétele okai lehetséges vizsgálata esetére változatlanul a felperesi szerződésszegésekre, a többször visszatérő hibás teljesítésre és a folyamatos felperesi késedelmes teljesítésre hivatkozott azzal, hogy a felperes folyamatos késedelme tisztán lekövethető a kooperációs jegyzőkönyvekből. Utalt arra, hogy a kitűzött póthatáridők rendre eredménytelenül teltek el, a teljesítés a teherautóra történő felrakással történt, ehhez ki kellett termelni a megfelelő mennyiségű és minőségű anyagot. Az építési napló egyértelműen alátámasztja, hogy nem a teherautók hiánya, hanem a kitermelt homok elégtelen minősége és mennyisége, valamint a kitermelés hosszú hónapokon keresztül húzódó késedelmes lassúsága miatt nem tudta a szükséges sebességgel elszállítani a homokot. A bánya megközelíthetőségének és járhatóságának biztosítása egyébként is a felperes feladata volt. A felperes késedelme kétséget kizáróan felperesi érdekkörben felmerült okokra vezethető vissza, de a késedelmén túl nem hagyhatók figyelmen kívül a 2010. június 8-án a bánya-üzemeltető Kft. és a felperes által a bánya bezárása, illetőleg az anyag elvitelének szünetelése tárgyában írtak. A folyamatos felperesi késedelem okán tehát a szállítási keretszerződés célja nem volt megvalósítható, a bezárásról kapott tájékoztatást követően a szerződés céljának megvalósíthatósága kizárttá vált, így a felek közötti jogviszony felperessel történő fenntartásához fűződő érdeke megszűnt, elállási joga a Ptk. 300.§ (2) bekezdésén alapult. A nyilatkozatát, miszerint nem kíván több anyagot elszállítani, a felperes tudomásul vette. Az egyoldalú nyilatkozata a Ptk. 214.§ (1) bekezdése szerint a felperes tudomásszerzésével hatályosult. Amennyiben a jogviszony nem a felek közös megegyezésével szűnt meg, akkor a nyilatkozatai kizárólag a jövőben esedékes szolgáltatásokra vonatkozó elállásként értékelhetők, tekintve, hogy a keretszerződés alapján a felperes osztható szolgáltatással tartozott. Kiemelte, hogy a szállítási keretszerződés a kifejezett elállás hiányában is megszűnt volna a Ptk. 312.§ alapján, figyelemmel a bánya művelés beszüntetéséről kapott tájékoztatásra. A keretszerződés teljesítésének lehetetlenné válását támasztotta alá továbbá, hogy felperesnek a bányában található anyag feletti rendelkezés joga nem volt tisztázott, valamint a bányának csupán átmeneti elárasztása is. Fenntartotta a beszámítási kifogását.

A fellebbezés az alábbiakra tekintettel megalapozatlan.

Az adott ügyben a felperes 419.253.094 forint és járulékai megfizetése iránti, elsődlegesen a Ptk. 318. § (1) bekezdésére, másodsorban a Ptk. 381. § (1) bekezdésére alapított keresete látszólagos keresethalmazat, tekintve, hogy az eshetőleges kereseti kérelmek egyidejű létezése csupán átmeneti jellegű, kielégítést csak az egyik nyerhet.

Az elsőfokú bíróság elsődleges kereseti kérelem tárgyában meghozott közbenső ítéletét az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.156/2013/4. számú végzésével felülbírált, és az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően a felek között 600.000 m³ homok elszállítására vonatkozó megállapodást nem találta létrejöttnek, ebből következően pedig az alperes szerződésszegésre alapított kártérítési felelősségét sem fennállónak. A Fővárosi Ítéltábla másodfokú döntésével jogerősen eldőlt az elsődleges kereset jogalapjának a megalapozatlansága. A Fővárosi Ítéltáblának kizárólag azért nem volt eljárásjogi lehetősége a szerződésszegésre alapított kereseti kérelem tekintetében közbenső ítéletet megváltoztató és keresetet elutasító döntést hozni, mivel ez egy eshetőlegesen előterjesztett kereseti kérelem volt, és az elsőfokú bíróság a másodlagos kereseti kérelem tárgyában még nem hozott döntést, ennek elbírálása további elsőfokú eljárást igényelt. A hatályon kívül helyező végzés iránymutatása szerint is a megismételt eljárást az elsőfokú bíróságnak a másodlagos kereseti kérelem tárgyában volt szükséges lefolytatni.

A Fővárosi Ítéltábla végzése a Pp. 227. § (1) bekezdése szerint minősülő, kötőerővel rendelkező jogerős végzés, amelyhez a per újabb tárgyalására utasított elsőfokú bíróság kötve volt, különös tekintettel arra, hogy az eljárás megismétlésére nem az elsőfokú bíróság által már elbírált kereseti

kérelem tekintetében kellett sor kerülnie.

Tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor a szerződés létrejötte, alperes szerződésszegése vonatkozásában ismételten bizonyítást folytatott, és az elsődleges kereseti kérelmet - értékelve a megismételt eljárásban lefolytatott bizonyítás eredményét is - újból elbírált.

Mivel azonban a tényállást a szállítási szerződés létre nem jötte tekintetében helyesen állapította meg, és a helyesen megállapított tényállásból érdemben helyes következtetésre, döntésre jutott, így a Fővárosi Ítéltábla utasításának is eleget tett a másodlagos kereseti kérelem elbírálásával.

A kifejtettekre tekintettel a fellebbezésben a 600.000 köbméter töltésanyag szállítására vonatkozó szerződés létrejöttére nézve előadottak nem vezethetnek eredményre, jelen másodfokú eljárásban az alperes Ptk. 318. § (1) bekezdésén alapuló kártérítésre kötelezésének eljárásjogi feltételei - a korábbi másodfokú eljárásban meghozott végzés Fővárosi Ítéltáblára is vonatkozó kötőereje folytán - nem állnak fenn.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a meghatározott mennyiségű homok szállítására vonatkozó szerződés létrejötte hiányában az elsőfokú bíróság a másodlagos kereseti kérelem körében helytállóan értékelte a felek jogviszonyát akként, hogy közöttük a jogviszonyuk tartalmát - az alperes vásárlási kötelezettségének mértékére ki nem terjedően - meghatározó keretszerződés jött létre, és ebből következően helyesen állapította meg azt is, hogy a felperesnek az alperes általános megrendelői elállási joga gyakorlása folytán nem merülhetett fel olyan kára, amelynek megtérítésére a felperes a Ptk. 381. § (1) bekezdése alapján a megalapozottan igényt tarthatna.

A Ptk. 381. § (1) bekezdésében írtakra alapítva alapítva továbbá a szállító abban az esetben sem érvényesíthet kártérítési igényt a megrendelővel szemben eredményesen, ha az elállásra valójában nem az általános megrendelői elállási jog gyakorlásával kerül sor, hanem az elállást a megrendelő késedelme (Ptk. 300. § (1)-(2) bekezdés) vagy hibás teljesítése (Ptk. 306.§ (3) bekezdése) alapozza meg.

Az alperes arra is hivatkozott, hogy elállási jogát a felperesi érdekkörben felmerült okokra visszavezethető sorozatos teljesítési késedelem okozta, a szerződés fenntartásához fűződő érdeke megszűnt, elállási joga a Ptk. 300. § (2) bekezdésén alapszik.

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint az elsőfokú bíróság e körben a perbeli adatokat, különösen a napi 10.000 m³ szállítási mennyiséget meghatározó tárgyalási jegyzőkönyvekben, a megrendelés visszaigazolásban, továbbá a kooperációs jegyzőkönyvekben, építési naplóban foglaltakat, az idézett tanúnyilatkozatokat a Pp. 206. § (1) bekezdés alapján értékelve helytállóan találta bizonyítottnak, hogy a napi 10.000 m³-es, vállalt teljesítés gyakorlatilag soha nem történt, az előírányzott mennyiségek nem teljesültek, a póthatáridők eredménytelenül teltek el, mindezen körülmények alapján az alperes jogszerűen gyakorolta az elállási jogát.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság másodlagos kereseti kérelem körében kifejtett érveivel egyetértett. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel csupán arra mutat rá, hogy a Ptk. 300.§-ára alapított elállási jog gyakorlása esetén nincs jelentősége annak, hogy a késedelem a szállítónak felróható okból valósult-e meg, a késedelmet a szállító ki tudja-e menteni, hanem a jogosulti érdekmúlásnak, az ún. póthatáridő, illetőleg az utólagos teljesítésre szabott határidő eredménytelen elteltének van relevanciája.

Tekintettel arra, hogy az elsődleges és a másodlagos kereseti kérelem is megalapozatlannak bizonyult, az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el a keresetet.

A kifejtettekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező felperest az alperes 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontja, (5)-(6) bekezdése,

valamint 4/A. §-a alkalmazásával megállapított, a másodfokú eljárásban kifejtett jogi képviselői tevékenységgel arányos ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére.

A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illeték államnak megfizetésére.

Budapest, 2016. május 18.

Dr. Rutkai Éva s. k.
előadó bíró

Dr. Gál Judit s. k.
a tanács elnöke

Dr. Molnár József s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Gesztesi Diana
tisztviselő